

MINISTERUL FINANTELOR

CABINET MINISTRU

Nr. 1041790/09.11.2023

Doamnei Simona BUCURA - OPRESCU,
Ministru, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale

Stimată doamnă ministru,

Referitor la proiectul de *Lege privind sistemul public de pensii*, transmis în vederea avizării cu adresa instituției dumneavoastră nr. 558/CVB/2023 și înregistrată la Ministerul Finanțelor cu nr. 123.973/09.11.2023, vă comunicăm următoarele:

La Expunerea de motive:

La secțiunea a 4 a din Expunerea de motive este prezentat impactul suplimentar generat de aplicarea prezentului act normativ:

- în anul 2024 - 10,0 mld.lei, respectiv 0,6% din PIB
- în anul 2025 - 33,1 mld.lei, respectiv 1,8% din PIB
- în anul 2026 - 35,0 mld.lei, respectiv 1,7% din PIB
- în anul 2027 - 36,3 mld.lei, respectiv 1,7% din PIB

Ipozeze privind evoluția bugetului general consolidat (BGC)	2024	2025	2026	2027
Deficit bugetar fără intrarea în vigoare a legii	-4,9	-4,3	-3,7	-3,0
Deficit bugetar generat intrarea în vigoare a legii	-5,5	-6,1	-5,4	-4,7
Impact asupra țintei de deficit	-0,6	-1,8	-1,7	-1,7

Menționăm că limitele de cheltuieli pentru anul 2024, propuse spre aprobare Guvernului, nu includ impactul suplimentar generat de aplicarea noii legi a pensiilor întrucât aceasta nu este adoptată.

Având în vedere impactul suplimentar generat de intrarea în vigoare a noii legi a pensiilor încadrarea într-o traiectorie de ajustare a deficitului bugetar nu mai este posibilă fiind necesare măsuri suplimentare de creștere a veniturilor, respectiv de creștere a taxării mediului de afaceri și a populației care să aducă un impact bugetar de minim 33 mld lei respectiv un impact bugetar minim de 1,8% din PIB începând cu anul 2025.

De asemenea, începând cu anul 2024, consecința neîncadrării pe o traiectorie de ajustare a deficitului bugetar duce la riscul de suspendare a fondurilor care nu mai poate fi evitat iar în conformitate cu prevederile art.10 din Regulamentului 241/2020 privind Mecanismul de Redresare și Reziliență și art.19 din Regulamentul 1060/2021 privind Politica de Coeziune, Comisia propune Consiliului suspendarea totală sau parțială a angajamentelor dacă constată că un stat membru nu a luat măsuri efective pentru corectarea deficitului bugetar excesiv.

Totodată depășirea țintei de deficit bugetar cu o marjă semnificativă, cum este cazul noii Legi a pensiilor atrage după sine o serie de efecte negative cu impact direct asupra economiei și a populației:

- creșterea semnificativă a costurilor de îndatorare atât internă (pentru populație și companii) cât și a costurilor de îndatorare externă;
- deteriorarea rating-ului de țară și a îngreunării accesului pe piața externă;
- creșterea datoriei publice și a costurilor cu dobânzile;

Precizăm că Ministerul Finanțelor nu a identificat surse suplimentare de acoperire a impactului bugetar. Astfel, în lipsa unor măsuri legislative care să conducă la creșterea veniturilor și/sau la reducerea cheltuielilor, impactul generat de noua lege a pensiilor va determina creșterea deficitului bugetar cu procente mai sus menționate, ceea ce va afecta considerabil traiectoria de ajustare a deficitului bugetar.

Potrivit art. 153 alin.(3) și (4) din proiectul de lege, pensiile din sistemul public provenite din fostul sistem de asigurări sociale al agricultorilor se suportă de la bugetul de stat prin urmare, este necesar ca impactul financiar să fie detaliat la partea de cheltuieli distinct pe bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul de stat.

Întrucât proiectul generează impact financiar asupra bugetului general consolidat, devin incidente dispozițiile art. 15 alin. (1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice și ale art. 15 alin. (1) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010.

Astfel, este necesară completarea secțiunii a 4-a a Expunerii de motive cu toate informațiile și documentele prevăzute de dispozițiile legale susamintite, precum și cu Instrucțiunile metodologice pentru elaborarea instrumentelor de prezentare și motivare aferente proiectelor de acte normative, aprobate prin anexa nr.2 la HG nr. 443/2022 pentru aprobarea conținutului instrumentului de prezentare și motivare, a structurii raportului privind implementarea actelor normative, a instrucțiunilor metodologice pentru realizarea evaluării impactului, precum și pentru înființarea Consiliului consultativ pentru evaluarea impactului actelor normative.

În cazul în care nu sunt respectate dispozițiile legale și secundare susamintite, transmiterea spre aprobarea Guvernului a prezentului proiect, fără refacerea și completarea în mod corespunzător a proiectului cu informațiile și documentele prevăzute de aceste acte normative, constituie o încălcare a legislației incidente. De altfel, conform art. XIV din OUG nr. 34/2023, „De la data intrării în vigoare a dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, Guvernul poate adopta proiecte de acte normative/documente de politici publice a căror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, doar dacă acestea sunt însoțite de fișa financiară întocmită conform art. 15 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, și art. 15 sau 21, după caz, din Legea nr. 69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și de declarația conform căreia majorarea de cheltuială este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.”

În ceea ce privește **textul proiectului de lege** menționăm următoarele:

1. La art.3, supunem analizei necesitatea definirii sintagmei „prestații de asigurări sociale”, dat fiind că aceasta este utilizată în mai multe rânduri în cuprinsul proiectului, de ex. la art.3 lit.h) „perioade asimilate” și n) „riscuri asigurate”, art. 5 alin. (4), art. 12 alin. (2), art. 16 alin. (2) și (3), art. 20 alin. (1) și (4), art. 21 alin. (1), art. 34, în tot cuprinsul Titlului IV „Prestații de asigurări sociale în sistemul public de pensii”, la art. 120 alin. (3), art. 123 lit. e) și p), art. 124 lit. d) și i), art. 129 lit. d), art. 134 alin. (1) și (3) etc.
2. La art.3 lit.a) precizăm că nu se regăsesc persoanele fizice care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor și care au obligația să întocmească și să depună declarația nominală de asigurare. Referitor la prevederile lit.e) semnalăm faptul că definiția declarației nominale de asigurare nu face referire la veniturile din activități independente.
3. La art.3 lit.h) și la definiția „perioadei asimilate”, supunem analizei riscul ca cerința potrivit căreia „persoana a fost asigurată în sistemul public”, coroborată cu art. 14 alin.(3) - conform căruia asemenea perioade „se valorifică numai în situația în care aceste perioade nu se suprapun cu stagii de cotizare realizate în condițiile prezentei legi.” - să conducă la inaplicabilitatea art.14 alin.(1) lit.a) și b) și art.14 alin. (4) în cazul acelor persoane care, în același timp cu urmarea unor studii universitare sau cu satisfacerea serviciului militar/celelalte situații de natură militară, trebuie ori să fie încadrate la un angajator/entitate asimilată angajatorului obligat/ă să rețină și să plătească contribuția de asigurări sociale, ori să fie persoană fizică ce realizează venituri din activități independente sau drepturi de proprietate intelectuală care datorează contribuția de asigurări sociale potrivit legislației fiscale - care astfel realizează stagiul de cotizare, conducând astfel la consecința ca cele două categorii de perioade să nu poată fi valorificate pentru obținerea unei categorii de pensie.
Prin urmare, propunem eliminarea sintagmei „persoana a fost asigurată în sistemul public” din definiția „perioadei asimilate”. De altfel, în prezent, definiția perioadei asimilate de la art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 263/2010 are în vedere „perioadele pentru care nu s-au datorat sau plătit contribuții de asigurări sociale și care sunt asimilate stagiului de cotizare în sistemul public de pensii;”, acesta fiind și scopul/raționamentul instituirii unei perioade asimilate.
4. La art. 3 lit. k), semnalăm o eroare materială la definiția sintagmei „punctaj lunar”, care este redată sub forma „numărul de puncte realizat de asigurat într-o lună, calculat prin raportarea câștig brut lunar realizat sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.”, în opinia noastră fiind vorba despre „[...] raportarea câștigului brut lunar realizat sau, după caz, a

venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut [...]”.

Totodată, supunem analizei necesitatea definirii sintagmei „câștig brut lunar realizat”, prin analogie cu definiția „câștigului salarial brut/salariului lunar brut” de la art. 3 alin. (1) lit. w) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, dar și dat fiind că aceasta este utilizată la art. 85 alin. (7) și art. 86 alin. (4) din proiect sau în situația în care această sintagmă este definită, prin inserarea unei trimeri corespunzătoare la actul normativ respectiv.

5. La art.7 alin.(1) din proiectul de act normativ, precizăm următoarele:

- în cuprinsul alin.(1) nu se regăsesc persoanele fizice care obțin venituri din salarii și asimilate salariilor și care au obligația să întocmească și să depună declarația nominală de asigurare;
- sintagma ”angajatori sau entități asimilate angajatorului, potrivit Codului fiscal” nu este asociată în Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal în vigoare, persoanelor fizice și juridice plătitoare de venituri persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV;
- în cazul persoanele fizice și juridice plătitoare de venituri din activități independente și drepturi de proprietate intelectuală, precizăm faptul că obligația de a întocmi și a depune declarația nominală de asigurare intervine în condițiile prevăzute de Codul fiscal.

Cu privire la trimerile care se regăsesc în alin. (3) al art. 7 din proiectul de act normativ, semnalăm faptul că situația identificată la alin. (2) nu este prevăzută de Codul fiscal, fiind prevăzută de Codul de Procedură Fiscală.

6. La art. 10 alin. (2), conform căruia „Contractul de asigurare socială se încheie în formă scrisă și produce efecte de la data înregistrării acestuia la casa teritorială de pensii.”, supunem analizei necesitatea de corelare cu art. 6 alin. (3), conform căruia „Prin excepție de la alin. (2), persoanele care nu au calitatea de pensionari pot încheia contract de asigurare socială și pentru perioade de timp de maximum 6 ani anteriori lunii încheierii contractului, în care persoana nu a realizat stagiul de cotizare în sistemul public de pensii sau stagiul asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii sau într-un sistem de asigurări sociale neintegrat acestuia, în țară, în statele membre ale Uniunii Europene sau în alte state cu care România aplică instrumente juridice internaționale în domeniul securității sociale.”

În acest sens, propunem formularea „Contractul de asigurare socială se încheie în formă scrisă și produce efecte de la data înregistrării acestuia la casa teritorială de pensii, cu excepția contractului prevăzut la art. 6 alin. (3) din prezenta lege, care produce efecte de la începutul perioadei de timp înscrise în contractul de asigurare socială.”

7. Referitor la art. 29 din proiect, care prevede că „În situația contractului de asigurare socială contribuția de asigurări sociale se datorează de la data încheierii acestuia, în cota prevăzută în Codul fiscal pentru persoane fizice”, pentru precizia și

claritatea normei, propunem să se indice în mod expres articolele din Codul fiscal vizate de reglementarea propusă. Recomandarea este valabilă și pentru celelalte texte din proiect care fac trimitere cu titlu general la alte acte normative.

8. La art. 47 alin. (6), sintagma „Guvernul va lua măsuri de modificare a stagiului minim de cotizare, stagiului complet de cotizare și a vârstei standard de pensionare” este vagă, neclară și impredictibilă și nu îndeplinește cerințele de calitate și accesibilitate ale unei legi stabilite de Legea nr. 24/2000 și de jurisprudența în materie a Curții Constituționale, neînțelegându-se nici care va fi instituția/autoritatea publică din cadrul Guvernului abilitată să formuleze asemenea măsuri, nici modalitatea efectivă prin care acestea vor fi luate. Observația e valabilă și pentru art. 84 alin. (9) și (11).

9. Referitor la regulile de majorare anuală a valorii punctului de referință potrivit art.84 precizăm următoarele:

- majorarea ar urma să se realizeze cu rata medie anuală a inflației la care se adaugă 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat, indicatori definitivi, cunoscuți în anul curent pentru anul calendaristic anterior;

- cu toate acestea, nu poate fi aplicată această creștere dacă rezultă un procent mai mare decât procentul de creștere al veniturilor din contribuțiile de asigurări sociale la buget sau rata medie anuală a inflației din anul precedent.

Față de acestea apreciem că indicatorii la care se face referire sunt neclari, iar începând cu anul 2025 nu se mai aplică deloc alin.(3). Propunem clarificarea acestui aspect, iar în cazul alin.(7) să se specifice la ce an se referă indicatorii invocați (indicatori definitivi cu doi ani anteriori, sau indicatori pe an precedent). Precizăm acestea întrucât la alin.(8) se propune ca, în luna iunie a fiecărui an, Consiliul Fiscal să întocmească un raport referitor la respectarea regulilor de majorare a valorii punctului de referință și să semnaleze eventuale abateri ce pot apărea în modul de calcul stabilit prin lege. Întrucât din Expunerea de motive nu rezultă consultarea Consiliului Fiscal asupra acestor aspecte, considerăm necesar ca acesta să transmită avizul asupra proiectului de lege.

Urmare celor de mai sus apreciem necesar ca stabilirea regulilor de majorare a valorii punctului de referință să fie clar definite astfel încât sa nu fie interpretabile, context în care se impune reanalizarea precizărilor din text potrivit cărora Guvernul va lua măsuri pentru a compensa majorările ad-hoc ale ”punctului de pensie”...(alin(9) al art.84).

De asemenea, nici sintagma „proiecțiile Ageing Working Group (AWG)” de la alin.(8) al aceluiași articol nu este clară și accesibilă, fiind necesară explicitarea provenienței acestui grup și instituirea unor trimiteri/criterii/mecanisme prin care să se poată verifica, de către orice destinatar al legii, locul de publicare a proiecțiilor respective. Observația este valabilă și pentru sintagma „proiecțiile Ageing Working Group (AWG)” de la art. 84 alin. (10).

Totodată considerăm că prevederile alin.(11) nu sunt transparente întrucât nu pot fi identificate datele care au stat la baza stabilirii referinței de către experții independenți la momentul adoptării prezentei legi, fapt pentru care propunem reanalizarea.

La alin.(9) semnalăm unele erori materiale fapt pentru care propunem ca sintagma "impactul fiscal" să se înlocuiască cu "impact financiar", iar sintagma "punctului de pensie" să se înlocuiască cu "punctului de referință".

10. Propunem reanalizarea calculului prevăzut la alin. (12) al art. 85, astfel încât punctajul lunar stabilit în condițiile legii să fie diminuat cu raportul dintre cota de contribuție aferentă fondului de pensii administrat privat și cota de contribuție prevăzută pentru persoanele fizice care au calitatea de angajați sau pentru care există obligația plății contribuției de asigurări sociale.

11. La art.117, după alin.(6) ar trebui introdus un nou alineat la care să se prevadă că la Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă se transferă de către casele teritoriale de pensii creditele de angajament și creditele bugetare neutilizate în anul 2024 aferente activității cabinetelor teritoriale de expertiză medicală a capacității de muncă, care se predau.

12. La art.119 considerăm necesară menținerea indemnizației de ședință a membrilor consiliului de administrație la nivelul actual de 10%, majorarea indemnizației la 15% așa cum se propune prin proiect conducând la o creștere nejustificată a cheltuielilor bugetare.

13. Prin prezentul proiect de act normativ nu se reglementează cine suportă cheltuielile necesare administrării procesului de afiliere la fondurile de pensii administrate privat, cele ocazionate de virarea contribuției la aceste fonduri, precum și celelalte cheltuieli aferente, astfel cum este prevăzut în prezent la art. 137 alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Prin urmare, supunem analizei necesitatea completării în acest sens a Cap.I de la Titlul V.

14. La art.157 propunem reformularea alin. (3) după cum urmează:

"În cazul în care se constată că recuperarea debitului conform alin.(1) și (2) nu se poate face în termenul general de prescripție de 3 ani, casa teritorială de pensii transmite în termen de 90 de zile de la data constatării acestui fapt, titlul executoriu organului fiscal central în vederea recuperării potrivit prevederilor Legii nr.207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, caz în care termenul de prescripție este cel prevăzut la art.215 din Legea nr.207/2015, cu modificările și completările ulterioare."

15. Cu titlu general supunem atenției necesitatea analizei referitoare la includerea persoanelor prevăzute de Legea nr.111/2022 privind reglementarea activității prestatorului casnic, în categoria persoanelor asigurate precum și a agenților pentru

ocuparea forței de muncă ca entități obligate să întocmească și să depună declarația nominală de asigurare.

Față de cele prezentate vă restituim proiectul de lege avizat condiționat cu următoarele măsuri:

1. Asumarea de către Guvernul României a unui pachet legislativ de majorare a veniturilor bugetului de stat, începând cu anul 2025, care să asigure un nivel suplimentar minim de 1,8% din PIB, respectiv echivalentul minim a sumei de 33 mld lei, coroborat cu ducerea la îndeplinire a jaloanelor 206 și 207 din PNRR privind microîntreprinderile și reforma fiscală;
2. Asumarea de către Guvernul României a depășirii țintei de deficit bugetar și a eventualelor implicații referitoare la depășirea țintei de deficit bugetar estimată astfel:
 - Deficit bugetar 2024: -5,5% din PIB;
 - Deficit bugetar 2025: -6,1% din PIB;
 - Deficit bugetar 2026: -5,4% din PIB;
 - Deficit bugetar 2027: -4,7% din PIB;
3. În situația în care după intrarea în vigoare a noii Legi a pensiilor se constată din evoluția execuției bugetare o deteriorare a evoluției deficitului bugetar se va analiza posibilitatea eșalonării/aplicarea etapizată a creșterilor de pensii generate de recalcularea acestora.
4. Asumarea unui pachet legislativ pentru consolidarea capacității instituționale a ANAF, AVR și MF inclusiv măsuri pentru digitalizarea sistemului finanțelor publice;
5. Asumarea unui pachet legislativ suplimentar pentru combaterea evaziunii fiscale (inclusiv pentru accelerarea încasării prejudiciilor din infracțiuni economico-financiare);
6. Continuarea măsurilor pentru reducerea de cheltuieli publice și utilizarea eficientă a fondurilor alocate pentru finanțarea serviciilor publice.

Fără asumarea acestor măsuri propuse la punctele 1-6 avizul pentru Lege nu poate fi decât negativ întrucât impactul bugetar este nesustenabil pentru Statul Român.

MINISTRUL FINANTELOR

MARCEL - IOAN BOLOȘ

MINISTERUL MUNCII
ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE

ora 13.17

Nr.558/CVB/09.11.2023

Către: Domnul Petronel MUNTEANU
Secretar General Adjunct
Ministerul Finanțelor
Ref: proiect de act normativ refăcut

MINISTERUL FINANTELOR	
Nr.	123.973
Data	9.11.2023

Stimate domnule secretar general adjunct,

Vă transmitem alăturat, forma refăcută a expunerii de motive aferentă proiectului de Lege privind sistemul public de pensii, precum și fișa financiară.

Precizăm faptul că aceasta înlocuiește forma transmisă anterior prin adresa nr. 558/CVB/03.11.2023.

Cu deosebită considerație,

Cristian-Vasile BITEA
Secretar General

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

LEGE privind sistemul public de pensii

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Jalonul 214 - Intrarea în vigoare a noii legi privind sistemul de pensii, care înlocuiește dispozițiile Legii nr. 127/2019 - Componenta 8 - Reforma Fiscală și reforma sistemului de pensii

2.2. Descrierea situației actuale

În prezent, sistemul public de pensii din România este reglementat de Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, act normativ care are ca principii de bază principiul egalității de tratament între asigurații sistemului public de pensii, principiul contributivității conform căruia conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale convenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite, principiul solidarității conform căruia participanții la sistemul public de pensii își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege;

Reforma sistemului de pensii printr-un nou cadru legislativ pentru a asigura sustenabilitatea fiscală în contextul procesului de îmbătrânire a populației, pentru a corecta inechitățile, pentru a asigura sustenabilitatea și predictibilitatea sistemului și pentru a respecta principiul contributiv în raport cu beneficiarii drepturilor la pensie. Reforma pensiilor vizează în special asigurarea sustenabilității fiscale scopul principal al reformei fiind acela de a dezvolta capacitatea de estimare a impactului reformelor structurale ale sistemului de pensii pe termen mediu și lung, prin îmbunătățirea semnificativă a preciziei proiecțiilor și prin evaluarea implicațiilor pentru sustenabilității sistemului de pensii.

Obiectivul general al reformei sistemului de pensii îl reprezintă corectarea inechităților din sistemul public de pensii, sustenabilitatea și predictibilitatea sistemului și respectarea principiului contributivității în raport cu beneficiarii drepturilor de pensie.

Proiectul de lege care vizează sistemul public de pensii își propune să reglementeze o formulă de calcul bazată pe numărul de puncte realizat de fiecare beneficiar, potrivit principiului contributivității, astfel încât să fie corectate mare parte din inechitățile sistemului public de pensii prin eliminarea indicelui de corecție și a stagiului complet de cotizare diferit.

Recalcularea pensiilor este o necesitate dată de inechitățile din sistem, care au făcut ca mulți pensionari să se adreseze instanțelor pentru că la muncă /contribuție similară au pensii diferite.

Obiectivul reformei vizează dezvoltarea capacității de a estima impactul (ex-ante) reformelor structurale ale sistemului de pensii pe termen mediu și lung, prin îmbunătățirea semnificativă a proiecțiilor realizate și analiza sustenabilității sistemului de pensii.

2.3. Schimbări preconizate

Principalele aspecte urmărite vizează:

- Asigurarea unui sistem de pensii sustenabil din punct de vedere financiar prin includerea în noua legislație a unei formule de calcul bazată pe numărul de puncte realizat de fiecare beneficiar, potrivit principiului contributivității, a unui mecanism de indexare a pensiilor clar și corelat cu realitățile economice. Noul mecanism de indexare va avea la bază indicatori reali și predictibili, care să genereze încredere în sistem concomitent cu asigurarea unei predictibilități reale a evoluției pensiilor publice.
- Cheltuielile cu pensiile se vor concentra pe menținerea ca pondere în valoarea totală a PIB-ului, astfel încât indicatorul de sustenabilitate pe termen mediu și lung să nu indice un risc ridicat.
- Întărirea principiului contributivității astfel încât cuantumul pensiei să reflecte activitatea profesională și contribuția la sistemul public de pensii, în raport de veniturile realizate de asigurat.

- Asigurarea sustenabilității ținând seama că ea trebuie aplicată tuturor beneficiarilor sistemului public de pensii; aplicarea formulei de calcul doar pentru noii pensionari nu reprezintă o opțiune, deoarece excluderea de la aplicarea noii formule a pensiilor aflate în plată ar reprezenta o nouă inechitate, ceea ce ar genera noi nemulțumiri și, pe cale de consecință, obținerea drepturilor în instanță.

- Identificarea de soluții privind asigurarea unor pensii adecvate și echitabile pentru toți beneficiarii sistemului public de pensii corelate cu contribuția acestora adusă în timpul vieții active la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Proiectul de lege supus aprobării își propune ca, din sistemul de pensii din România să fie eliminate inechitățile dintre beneficiarii sistemului în vederea restabilirii încrederii în sistemul public de pensii, eliminarea inechităților dintre beneficiarii sistemului public de pensii din România.

Sistemul de pensii trebuie să asigure un nivel de viață decent pensionarilor, în condițiile menținerii sustenabilității bugetare. În acest scop, sunt necesare intervenții coordonate în întreg sistemul public cu privire la stimularea continuării activității, stagiul de cotizare, formula de calcul și mecanismele de indexare.

Sistemul de pensii din România se fundamentează pe următoarele principii de bază:

- Contributivității potrivit căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite;

- Solidarității sociale, conform căruia participanții la sistemul public de pensii își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege;

- Egalității, prin care se asigură tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu, între persoane aflate în aceeași situație juridică, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

Proiectul de lege definește stagiul de cotizare contributiv ca fiind perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii;

Stagiul complet de cotizare reprezintă perioada de timp în care asigurații au realizat stagiul de cotizare contributiv, pentru a beneficia de reducerea vârstei standard de pensionare în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă sau a pensiei anticipate;

Stagiul minim de cotizare reprezintă perioada minimă de timp în care asigurații au realizat stagiul de cotizare contributiv pentru a beneficia de pensie pentru limită de vârstă.

Reglementările referitoare la contractul de asigurare socială vizează, printre altele, categoriile de persoane care pot achita contribuțiile de asigurări sociale pe o perioadă de maximum 6 ani la alegere din perioade diferite, anterioare încheierii contractului, în care nu au desfășurat activități profesionale și nu au avut calitatea de pensionar.

Proiectul de lege reglementează următoarele categorii de pensii:

- Pensia pentru limită de vârstă;
- Pensia anticipată;
- Pensia de invaliditate;
- Pensia de urmaș.

Vârsta standard de pensionare este de 65 de ani atât pentru bărbați, cât și pentru femei. Atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârstei standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

Stagiul minim de cotizare este de 15 ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați.

Stagiul complet de cotizare contributiv, este de 35 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați.

Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului complet de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

Începând cu data finalizării eșalonării prevăzute în anexa 5 la lege, stagiul minim de cotizare, stagiul complet de cotizare și vârsta standard de pensionare, prevăzute de prezenta lege sunt majorate în funcție de evoluția speranței de viață din România, la un interval de maxim 3 ani.

În situația în care se constată o evoluție pozitivă a speranței de viață, Guvernul va lua măsuri de modificare a stagiului minim de cotizare, stagiului complet de cotizare și a vârstei standard de pensionare cu jumătate din perioada de creștere a speranței de viață.

În situația în care creșterea stagiului minim de cotizare, stagiului complet de cotizare și a vârstei standard de pensionare este mai mică de o lună, prevederile de mai sus nu se aplică.

Odată cu publicarea proiecțiilor Ageing Working Group (AWG), la fiecare 3 ani, Consiliul Fiscal va întocmi un raport prin care va verifica dacă stagiului minim de cotizare, stagiului complet de cotizare și vârsta standard de pensionare au fost modificate în funcție de evoluția speranței de viață. Raportul va fi publicat pe site-ul Consiliului Fiscal.

În situația în care sunt identificate abateri de la prevederile de mai sus, Guvernul este obligat să majoreze stagiului minim de cotizare, stagiului complet de cotizare și vârsta standard de pensionare conform celor menționate anterior.

Proiectul de lege cuprinde reglementări privind condițiile de reducere a vârstei standard de pensionare pentru:

- activitate desfășurată în fostele grupe I și II de muncă, condiții speciale/condiții deosebite de muncă;
- persoanele cu handicap;
- pensia anticipată;

Persoanele care au realizat un stagiu de cotizare contributiv, în condiții de handicap, beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în Anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, dovedit cu certificat de încadrare în grad și tip de handicap cu valabilitate permanentă, în condițiile Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

- a) cu 15 ani, dacă au realizat, în condiții de handicap grav, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;
- b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condiții de handicap accentuat, un stagiu de cotizare contributiv de cel puțin 20 de ani;
- c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condiții de handicap mediu, stagiul complet de cotizare.

Pensia anticipată se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare contributiv, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 5 ani.

La stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate nu se iau în considerare perioadele asimilate în care persoana a beneficiat de pensie de invaliditate, a urmat cursurile de zi ale învățământului universitar și a satisfăcut serviciul militar.

Cuantumul pensiei anticipate se stabilește din cuantumul pensiei pentru limită de vârstă, prin diminuarea acestuia în raport cu stagiul de cotizare realizat peste stagiul complet de cotizare și cu numărul de luni cu care s-a redus vârsta standard de pensionare.

Pensia de invaliditate.

Pensia de invaliditate se cuvine persoanelor care au realizat stagii de cotizare în sistemul public de pensii, care nu au împlinit vârsta standard de pensionare și care au capacitatea de muncă diminuată din cauza:

- a) accidentelor de muncă și bolilor profesionale, constatate conform legii;
- b) altor boli și accidente care nu au legătură cu munca;
- c) accidentelor de muncă și bolilor profesionale survenite în timpul și din cauza practicii profesionale, în cazul elevilor, ucenicilor și studenților.

Se redefinesc gradele de invaliditate, pentru a se da posibilitatea desfășurării unor activități profesionale și a permite cumulul pensiei de invaliditate cu venituri din aceste activități.

Se redefinesc gradele de invaliditate, pentru a se da posibilitatea desfășurării unor activități profesionale și a permite cumulul pensiei de invaliditate cu venituri din aceste activități.

Astfel, de gradul I, este caracterizat de deficiența funcțională gravă, capacitate de autoservire pierdută; gradul II caracterizat de deficiența funcțională accentuată și capacitate de autoservire

păstrată parțial; gradul III caracterizat de deficiența funcțională medie și capacitatea de autoservire păstrată;

Pensionarii de invaliditate încadrați în gradul I de invaliditate au dreptul, în afara pensiei, la o indemnizație pentru însoțitor reprezentând 50% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, în conformitate cu legislația în vigoare, aferent lunii pentru care se face plata.

Pensia de invaliditate este o categorie de pensie care nu se acordă definitiv, aceasta fiind condiționată de afectarea temporară a capacității de muncă a persoanei.

Ca urmare, la ivirea riscului invalidității, se acordă o pensie de invaliditate supusă unor verificări permanente pentru a se constata dacă măsurile recuperatorii aplicate au determinat recuperarea capacității de muncă, iar persoana își poate relua activitatea. Întrucât pe timpul acordării pensiei de invaliditate nu se realizează stagii de cotizare în sistemul public, nu sunt îndeplinite condițiile de stagiul complet de cotizare și ca urmare nu se poate opta pentru o categorie de pensie ce este condiționată de realizarea și chiar depășirea stagiului complet de cotizare.

Pentru orice grad de invaliditate, în funcție de natura afectării capacității de muncă și tipul raportului de muncă, capacitatea de muncă poate fi considerată păstrată pentru anumite activități profesionale, la propunerea medicului expert.

Pensia de urmaș

Pensia de urmaș se cuvine copiilor și soțului supraviețuitor, dacă susținătorul decedat era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii.

Proiectul de lege reglementează valorificarea, la determinarea cuantumului pensiei a sumelor încasate cu titlul de acord global, sporuri, al 13-lea salariu, ore suplimentare, prime, premii și alte drepturi de natură salarială.

Referitor la formula de calcul a pensiilor, proiectul de lege cuprinde reglementări potrivit cărora cuantumul pensiei se determină prin înmulțirea numărului total de puncte cu valoarea punctului de referință.

Numărul total de puncte realizat de asigurat se obține din însumarea punctajelor anuale ale acestuia și a numărului de puncte de stabilitate.

Punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare realizate într-un an calendaristic.

Pentru stagiul de cotizare contributiv realizat peste 25 de ani contributivi se acordă un număr de puncte de stabilitate astfel:

- a) 0,50 puncte pentru fiecare an realizat peste 25 de ani;
- b) 0,75 puncte pentru fiecare an realizat peste 30 de ani;
- c) un punct pentru fiecare an realizat peste 35 ani.

La data intrării în vigoare a prezentei legi, valoarea punctului de referință este 81 lei.

VPR se determină prin împărțirea valorii punctului de pensie în vigoare în anul 2024, respectiv 2032 lei la 25, care reprezintă nivelul mediu al stagiilor de cotizare prevăzute de legislația pensiilor anterioară datei prezentei legi, respectiv: Legea nr. 27/1966 privind pensiile de asigurări sociale de stat și pensia suplimentară, Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări de stat și asistența socială, Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

Valoarea punctului de referință se majorează anual cu 100% din rata medie anuală a inflației, la care se adaugă 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat.

Pentru persoanele care contribuie la un fond de pensii administrat privat, punctajul lunar se corectează în sensul diminuării punctajului lunar în funcție de procentul de contribuții de asigurări sociale care se virează la acest fond.

În cazul decesului asiguratului sau al pensionarului se acordă ajutor de deces unei singure persoane care face dovada că a suportat cheltuielile ocazionate de deces și care poate fi, după caz, soțul supraviețuitor, copilul, părintele sau oricare persoană care face această dovadă.

Ajutorul de deces se acordă și în cazul decesului persoanei care, în ultimele 6 luni anterioare decesului, a avut calitatea de asigurat în sistemul public de pensii, indiferent de stagiul de cotizare realizat în această perioadă.

Ajutorul de deces se acordă și în cazul decesului persoanei aflate în timpul concediului pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani, iar în cazul copilului cu handicap până la 3 ani, respectiv până la 7 ani, sau al unui membru de familie al acestuia, dacă, anterior intrării în concediu, persoana în cauză era asigurată obligatoriu legii și raportul de muncă a fost suspendat. Referitor la jurisdicția asigurărilor sociale, proiectul de lege cuprinde reglementări potrivit cărora deciziile de pensie emise de casele teritoriale de pensii pot fi contestate, în termen de 45 de zile de la comunicare, la instanța de judecată competentă.

Jurisdicția asigurărilor sociale se realizează prin tribunale și curți de apel.

În proiectul legii pensiilor a fost prevăzută posibilitatea ca instituțiile competente din România să utilizeze semestrial procedura de confirmare a existenței beneficiarilor nerezidenți aflați în plată, prin certificatul de viață.

Așadar, propunerea de act normativ răspunde integral angajamentelor asumate de Guvernul României prin Planul Național de Redresare și Reziliență, nou cadru legislativ asigurând sustenabilitatea fiscală în contextul provocărilor demografice cu care se confruntă România, corectează inechitățile, asigură sustenabilitatea și predictibilitatea sistemului și respectă principiul contributiv în raport cu beneficiarii drepturilor la pensie.

Prin noul act normativ se îndeplinește obligația privind introducerea unei noi formule de calcul bazată pe numărul de puncte realizat de fiecare beneficiar potrivit principiului contributivității. Se atinge în acest fel obiectivul în ceea ce privește corectarea unei mari părți din inechitățile sistemului public de pensii prin eliminarea indicelui de corecție și a stagiului complet de cotizare diferit.

Acest aspect este realizat prin noua formulă de calcul a pensiei, formulă care are ca principiu de calcul produsul dintre numărul total de puncte cu valoarea unui indicator de pensie, un mecanism de indexare standard și sustenabil financiar (în locul creșterilor ad-hoc), care asigură predictibilitatea pe termen mediu și lung a cheltuielilor cu plata pensiilor.

Sunt prevăzute de asemenea o serie de măsuri pentru stimularea rămânerii în activitate până la 70 de ani, precum egalizarea vârstei standard de pensionare între genuri.

Astfel, prezentul act normativ se bazează pe asigurarea unui sistem de pensii sustenabil din punct de vedere financiar prin includerea în noua legislație a unui mecanism de indexare a pensiilor clar și corelat cu realitățile economice. Noul mecanism are la bază indicatori reali și predictibili, care să genereze încredere în sistem concomitent cu asigurarea unei predictibilități reale a evoluției pensiilor publice, conform angajamentelor asumate prin Planul Național de Redresare și Reziliență

2.4. Alte informații*)

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2. Impactul social

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

3.4. Impactul macroeconomic

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

3.9. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3.	4.	5.	6.	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	10.000.000	33.100.000	35.000.000	36.300.000	37.300.000	30.340.000
i) cheltuieli de personal						
ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli	10.000.000	33.100.000	35.000.000	36.300.000	37.300.000	30.340.000
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-10.000.000	-33.100.000	-35.000.000	-36.300.000	-37.300.000	-30.340.000
a) buget de stat						
b) bugete locale						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat	-10.000.000	-33.100.000	-35.000.000	-36.300.000	-37.300.000	-30.340.000
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
b) declarație conform căreia majorarea de cheltuieli respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						

4.8. Alte informații
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare
5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ a) acte normative ce vor fi abrogate: 1) Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare și actele subsecvente emise în baza acesteia; 2) Hotărârii Guvernului nr. 257/2011 cu modificările și completările ulterioare publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 214 din 28 martie 2011; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții. În vederea aplicării prevederilor prezentei legi, se vor elabora norme metodologice
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect. 5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE 5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.6. Alte informații Nu este cazul
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Prezentul proiect de act normativ se încadrează în prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Precizăm faptul că prezentul proiect are în vedere respectarea termenelor de îndeplinire a Jalonului 214 - Intrarea în vigoare a noii legi privind sistemul de pensii, care înlocuiește dispozițiile Legii nr. 127/2019 Componenta 13 - Reforme sociale din Programul Național de Reformă și Reziliență.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative: Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ va fi avizat de către Consiliul Economic și Social și de Consiliul Legislativ.
6.6. Alte informații Nu este cazul
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Prezentul proiect de act normativ a fost supus comentariilor publicului, prin publicarea pe pagina de internet a Ministerului Muncii și Solidarității Sociale începând cu data de 31.10.2023.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ
8.2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de Lege privind sistemul public de pensii, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

Ministrul muncii și solidarității sociale
Simona BUCURA-OPRESCU

AVIZAT:
Viceprim-ministru,
Marian NEACȘU

Viceprim-ministru
Ministrul afacerilor interne

Marian-Cătălin PREDOIU

Ministrul Apărării Naționale

Angel TÎLVAR

Directorul Serviciului Român de Informații

Directorul Serviciului de Telecomunicații
Speciale

Ionel-Sorin BĂLAN

Ministrul Transporturilor și Infrastructurii

Ministrul Sănătății

Sorin-Mihai GRINDEANU

Alexandru RAFILA

Ministrul Afacerilor Externe

Președintele
Autorității Naționale de Supraveghere a
Prelucrării Datelor cu Caracter Personal

Luminița Teodora ODOBESCU

Ancuța Gianina OPRE

Ministrul Investițiilor și Proiectelor
Europene

Președintele Autorității de Supraveghere
Financiară

Adrian CÂCIU

Nicu MARCU

Ministrul Finanțelor

Ministrul justiției

Marcel-Ioan BOLOȘ

Alina-Ștefania GORGHIU

*cf adresei nr. 1041790/31.2023
și doar cu asu menca măsurilor
'duu adresa' în caz contrar
avizul este negativ*

*Analiza a avut la
10.25 în biroul begetar al M6*

Impact suplimentar cheltuieli BASS

ANUL	% index.	Var. baza (indexare cu inflatia)	Necesar anual noua lege + indexare	IMPACT SUPLIMENTAR fata de varianata de baza
0	1	2	3	4=3-2
	%	mld. Lei	mld. Lei	mld. Lei
2023		110,7		
2024	13,8%	125,9	135,9	10,0
2025	10,4%	139,1	172,2	33,1
2026	5,8%	147,1	182,2	35,0
2027	3,5%	152,3	188,6	36,3
2028	2,9%	156,7	194,0	37,3

% PIB impact suplimentar
5
%
0,6%
1,8%
1,7%
1,7%